



Talousarvion 2018 ja taloussuunnitelman 2018 - 2021 lähetekeskustelu

VD/5109/02.01.00.03/2017

JTS/AT,HR,AP

Kaupunginhallitus antaa kokouksessaan 4.6.2018 toimialoille kehyksen talousarvion ja -suunnitelman laadintaa varten. Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää esityksestään talousarvioksi 2019 ja taloussuunnitelmaksi 2019–2022 kokouksessaan 10.9.2018. Lautakunta käy lähetekeskustelun taloussuunnitelman laadinnan perusteista kokouksessaan 11.6.2018.

Toimintaympäristön muutoksia

Taloussuunnitelmaa 2019–2022 valmistellaan toimintaympäristössä, jossa varaudutaan sekä sote-uudistuksen kaltaiseen järjestämistapaan liittyvään organisaatiouudistukseen, että Apotin asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuomaan toiminnanmuutokseen. Toukokuussa sote- ja maakuntauudistuksen edellyttämää lainsäädäntöä ei ole hyväksytty. Toteutuessaan se vaikuttaa huomattavasti koko kaupungin organisaatioon, toimintaan ja talouteen.

Suomen talouden näkökulmasta vuosi 2017 oli valoisa. Talouskasvu oli ripeää ja laaja-alaista. Maailmantalouden vahva vire ja Suomelle tärkeiden vientimaiden talouskasvu vauhdittivat Suomen viennin ja koko talouden kasvua. Talouskasvu jatkuu lähivuosina, mutta hidastuen. Taloutta tukevat sekä ulkomaankauppa että kotimainen kysyntä. Suomen julkisen talouden rahoitusasema on viime vuosina kohentunut sopeutustoimien ja hyvän talouskehityksen siivittämänä. Julkisen talouden rahoitusaseman kehitys jatkuu suotuisana, ja julkinen talous kääntyy lähivuosina lievästi ylijäämäiseksi yli kymmenen vuoden alijäämäisyyden jälkeen. Hyvä suhdannetilanne ei kuitenkaan riitä vahvistamaan julkisen talouden tilaa tarpeeksi. Iso kuva julkisesta taloudesta ja talouskasvun rajoista ei ole muuttunut pitkällä aikavälillä, sillä julkisen talouden ongelmat ovat rakenteellisia. Julkista taloutta heikentää väestön ikääntyminen. (VM, Kuntatalousohjelma 2019-2022.)

Kuntatalouden tilanne on kohentunut huomattavasti muutaman viime vuoden aikana. Suotuisaan kehitykseen ovat myötävaikuttaneet useat eri tekijät. Hyvän taloustilanteen ansiosta verotulot ovat kasvaneet odotettua paremmin, ja toimintamenot ovat puolestaan kehittyneet varsin maltillisesti mm. kilpailukykysojimuksen sekä kuntatalouteen kohdistuneiden valtion ja kuntien sopeutustoimien ansiosta. Kuntatalouden tila keväällä 2018 on kokonaisuutena hyvä. Toimintamenojen kasvupaine pysyy kuitenkin maakunta- ja sote-uudistukseen saakka suurena, sillä palvelutarvetta kasvattaa väestön ikärakenteen muutos ja kuntatalouden sopeutustoimien menojen kasvua hillitsevä vaikutus hiipuu. (VM, Kuntatalousohjelma 2019-2022.)

Voimakkaat väestömäärän muutokset aiheuttavat haasteita kuntien taloudelle. Muuttovoittokunnissa haasteena on palvelutarpeen kasvuun vastaaminen ja kasvavan väestömäärän vaatimien investointien toteutus taloudellisesti kestäväällä tavalla. Väestöä menettävissä kunnissa haasteena on puolestaan olemassa olevan palveluverkon sopeuttaminen supistuvaan palvelutarpeeseen. (VM, Kuntatalousohjelma 2019-2022.)

Toteutuessaan, maakunta- ja sote-uudistus muuttaa vuodesta 2020 lähtien julkisen talouden rakenteita, kuntataloutta kokonaisuutena ja yksittäisten kuntien taloutta. Kuntien järjestämisvastuulla olevat tehtävät vähentyvät huomattavasti uudistuksen yhteydessä. Samalla kuntatalouden rakenteet muuttuvat merkittävästi, kun siirtyviä tehtäviä vastaava rahoitus siirtyy kunnilta maakunnille. (VM, Kuntatalousohjelma 2019-2022.)

Vantaan kaupungin määrätietoinen talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma on tuottanut tulosta. Myös vuosien 2019–2022 taloussuunnitelman valmistelu perustuu vastuulliseen taloussuunnitteluun toimialan toimintaympäristöön liittyvät riskit huomioiden. Vantaan väestömuutokset – väestönkasvu, ikääntyminen,



maahanmuutto - vaikuttavat Vantaan sosiaali- ja terveystoimissa kaikkien tulosalueiden palvelujen kysyntään. Väestömuutokset ja kustannustason nousu aiheuttavat Vantaalla vuosittain jo yli neljän prosentin kasvupaineen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on pitkäjänteisesti yhteen sovittanut kuntalaisten palvelutarpeiden ja talouden reunaehdoja. Palvelut on pystytty tuottamaan oman toiminnan osalta annettujen määrärahojen puitteissa. Palvelutuotanto on osoittautunut suurten kaupunkien vertailussa kustannustehokkaaksi samalla kun asiakastytyytyväisyys on ollut hyvä.

Taloussuunnitelman valmistelussa on huomioitava uuden Apotti asiakas- ja potilastietojärjestelmän vaatimiin koulutus- ja kehittämistoimenpiteisiin sekä toiseen käyttöönottovaiheeseen vuoden 2019 loppupuolella. Palvelujen järjestämisvastuun siirtyessä maakunnalle, toimialalta edellytetään huomattavaa määrää valmistelutyötä. Muutos sitoo osan toimialan henkilöresurssista, jonka riittävyyden varmistaminen vaatii tarkkaa ennakointia palvelutason ylläpitämiseksi. Myös kilpailu osaavasta henkilökunnasta kiihtyy. Ammattitaitoinen ja hyvinvoiva henkilökunta on toimialan tärkein tuloksentekijä. Jotta toimiala onnistuu palvelutehtävässään myös jatkossa, henkilökunnan jaksamisesta ja työhyvinvoinnista on huolehdittava.

Kehys

Kaupunginhallituksen 4.6.2018 antaman kehyksen tulot ovat 43,3 milj. euroa, menot 628,1 milj. euroa ja toimintakate 584,8 milj. euroa. (Kaupunginhallituksen esityslista, 1.6.18)

Talousarvion strategisia linjauksia

Taloussuunnitelman 2019–2022 keskeisenä lähtökohtana on 11.12.2017 kaupunginvaltuustossa hyväksytty Vantaan kaupungin valtuustokauden strategia 2018–2021. Strategian taloustavoitteet mittareineen sekä toimialojen taloustavoitteiden toteuttamisen tueksi valmistelemat kehittämiskärjet muodostavat valtuustokauden talousohjelman. Strategian keskeisinä linjauksina ovat mm. käyttötalouden menokasvun rajaaminen enintään 1,5 prosenttiin per vuosi sekä kaupungin investointien omarahoitusosuudelle määritetty yhteensä enintään 500 milj. euron taso vuosille 2018–2021.

Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaa 2019–2022 valmistellaan ennen lainsäädännön vahvistamista vuonna 2018 voimassa olevan organisaation mukaisesti ilman maakunta- ja sote-uudistuksen vaikutuksia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala valmistelee talousarviovuoden strategiansa ottaen osaltaan huomioon kaupungin strategian sekä muut keskeiset toimintaympäristöstä esiin nousevat, toimialan tavoitteenasettamista edellyttävät haasteet. Tulosalueet jalkauttavat strategiset linjaukset osaltaan omille tulokorteilleen käyttösuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristö on historiallisessa muutoksessa. Toimiala valmistautuu järjestämisvastuun siirtoon kunnalta maakunnalle sekä uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän suunnitelman mukaiseen käyttöönoton. Samanaikaisesti on huolehdittava tuottavuuden jatkuvasta kehittämisestä, palvelutason ylläpidosta sekä henkilöstön jaksamisesta ja riittävyydestä. Lautakunta käy lähetekeskustelun taloussuunnitelmakauden tavoitteista ja keinoista niiden saavuttamiseen evästyksenä taloussuunnitelman valmisteluun.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 11.6.2018 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään käydä lähetekeskustelu vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2019–2022 taloussuunnitelman laadinnan perusteista.

**Käsittely:**

Käytiin lähetekeskustelu vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2019–2022 taloussuunnitelman laadinnan perusteista. Keskustelussa nousi esiin mm. seuraavat asiat:

- väestön kasvu ja siihen varautuminen
- väestön ikääntyminen ja kotihoidon resurssien riittävyys
- Apotin käyttöönotto
- terveyskeskukseen yhteyden saanti ja hoitoon pääsy
- lastensuojelun asiat vaativat edelleen resursointia ja uudelleen ajattelua
- panostaminen ennaltaehkäisyyn, prosessien parantamiseen ja uudenlaisiin palveluihin.

Päätös:

Päätettiin käydä lähetekeskustelu vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2019–2022 taloussuunnitelman laadinnan perusteista.

Täytäntöönpano: -

Muutoksenhakuohje: 5. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja hallintojohtaja Ari Toiva, p. 09 8392 4290

talouspäällikkö Hanna Romu, p. 050 303 4632

erityisasiantuntija Ada Pentinmikko, p. 050 312 1782.

Sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi